

Pályaorientációról szülőknek és pedagógusoknak

3. rész: A pályaválasztási szokásokról

Sorozatunk harmadik részében egy közelmúltban készült pályaorientációs felmérés meglepő eredményeit mutatjuk be. A kutatók azt vizsgálták, hogyan látták a 9-10. osztályos tanulók utólag a pályaválasztásukat.

A felmérést több éven keresztül megismételték a készítők. A legszembetűnőbb az volt, hogy évről évre nem tapasztaltak lényeges változást az adatokban.

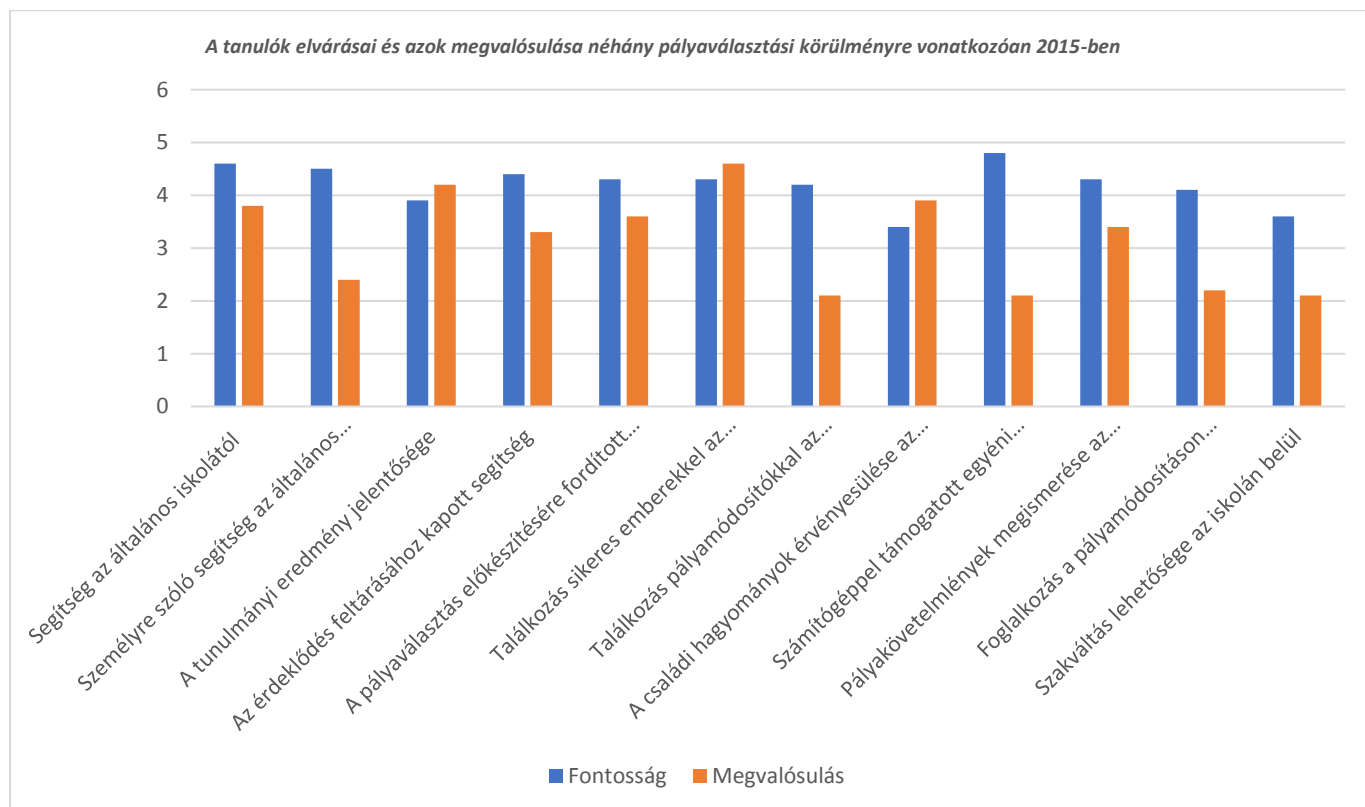
Kérjük, mérlegeljék az itt közölt ábrák és adatok alapján, Önök igényelnek-e változtatást a gyermekeik érdekében! Az ábrákat követően azt is bemutatjuk, mit tehetnek a jelen helyzetben Székesfehérváron.

Az első adatsor:

A felmérés során szakképző iskolákban tanuló fiatalokat kérdeztek, tehát olyanokat, akiknek már volt tapasztalata a választás utáni helyzetről. Az összes megkérdezett száma mintegy 450 fő volt.

A felmérést pályaorientációs szakképesítéssel rendelkező, az adott iskolától független pedagógusok végezték. A kérdőívek kitöltése előtt a tanulókkal ismertették a kérdésekben szereplő kulcskifejezések jelentését.

A jogszabályok ma már sokkal kedvezőbb lehetőségeket biztosítanak, mint a felmérés idején volt. Azonban az, hogy a lehetőségekből mi valósul meg, az nagymértékben függ a szülői elvárásoktól is.

Mi most kiemelünk néhány fontos következtetést, de kérjük Önök is tegyenek néhány összehasonlítást! Alkossanak véleményt az ábra alapján!

- **Három területen tartják a tanulók nagyobbak az őket érő befolyásokat, mint elvárnák: A tanulmányi eredmények hatása a választásra, a családi hagyományok érvényesülése és a sikeres emberek példájára való hivatkozás.**
- **Ugyanakkor hiányolták a személyre szóló iskolai segítséget, a számítógéppel támogatott egyéni pályatanácsadást, és látható, hogy a tanulók nem találkoztak pályamódosításra kényszerült emberekkel.**

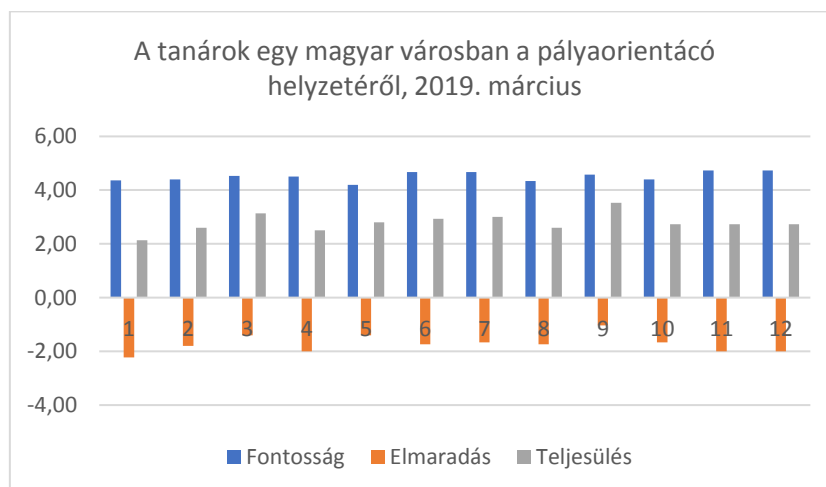
Második adatsor:

A felelős szülői és tanári gondolkodás vizsgálata abban az időben történt, amikor a 2020-tól érvényes jogszabályok már készültek. Lehetett látni a változások irányát és szándékát, de még az előző, 2015-ös felmérés idején érvényes jogszabályok szerint működtek az iskolák.

2019. márciusban egy több tízezres lakosú magyar város iskoláiban tanító tanárok véleményét kérdezték az általános iskolai pályaeorientációról.

A vizsgálati témák:

1. A tanulók részesülnek egyéni, személyre szóló pályatanácsadásban.
2. A tanulókat felkészítik a munkahely látogatásokra.
3. A tanulókat felkészítik a pályaválasztási expo-on való módszeres információ gyűjtésre.
4. Az egyes tantárgyak óráin rendszeresen felhívják a tanulók figyelmét a tantárgy pályaeorientációs vonatkozásaira.
5. A tanulókkal osztályfőnöki órán feldolgozzák a munkahelylátogatások tapasztalatait, élményeit.
6. A tanulók igénybe veszik a pedagógiai szakszolgálat pályaeorientációs szolgáltatásait.
7. A tanulók ismerik az iskolán kívüli pályaeorientációs lehetőségeket.
8. Az iskolai pályaeorientációs napon minden tanuló kap aktív szerepet.
9. Az iskolai pályaeorientációs napon minden évfolyam részt vesz.
10. A szülői munkaközösség elvárásokat fogalmaz meg az iskolai pályaeorientációs napra.
11. A tanulók megismerik, hogy egy szakma jellemzőinek ismerete kevés a pályaválasztáshoz.
12. Az iskola tudatosítja a tanulóknak, hogy a személyiségük és a pályajellemzők megegyezése a legfontosabb a pályaválasztásban.

Mik a lehetőségek Székesfehérváron?

Székesfehérváron sokkal jobb a pályaeorientációs lehetőségek, mint bárhol az országban. A város és a Székesfehérvári Szakképzési Centrum minden általános iskola és gimnázium számára kifejlesztett és átadott egy egyéni tanácsadást támogató szoftvercsomagot és elindított egy könyvsorozatot. Ezek alkalmazására mintegy 90 tanárt készített fel.

Az iskolákban hamarosan alkalmazásra kerül egy országosan egységes pályaeorientációs mérési módszer. Ez fontos, de nem helyettesíti a személyre szóló egyéni pályatanácsadást. Önök és gyermekeik tehát abban érdekeltek, hogy gyermekük mindkét lehetőséget kihasználják!

Mit tehetnek tehát Önök? Elvárható szülőként, hogy az iskolai pályaeorientációs napokon minden évfolyamon pályaeorientációs szakemberek útmutatása alapján valódi pályaeorientációs tevékenység folyjon:

- **A város által biztosított pályaeorientációs tanári órakeret felhasználásra kerüljön gyermekük iskolájában is! Szerepeljen folyamatosan a pályaeorientációra felkészített tanár elérhetősége az iskola honlapján és folyosói információs eszközein!**
- **A személyre szóló tanácsadás is valósuljon meg, az országos pályaeorientációs mérés mellett, mert ezt jogszabály is megköveteli! Ennek érdekében szerepeljen feladatként az iskola pedagógiai programjában! (2019. évi LXXX. törvény 127.§)**
- **Az iskolai pályaeorientációs napokon ne csak ötletszerűen és a hagyományok alapján szerveződjenek események, hanem szakszerűen és pályaeorientációs szakemberek útmutatása alapján. Ehhez az említett könyvsorozat is segítséget ad az iskoláknak.**
- **Vegyék igénybe a Szakképzési Centrum általános, tehát nem beiskolázási célú, számítógéppel támogatott egyéni tanácsadását! Gimnazisták egyetemi továbbtanulásához és a fakultáció választáshoz is ajánlott. Euroguidance díjas tanácsadó rendszer!**

Ismét egy kis közös gondolkodásra buzdítjuk Önöket! Jelöljék meg, mennyire tartják igaznak az alábbi állításokat:

Megfontolásra ajánlott téma	Inkább igaz	Inkább nem igaz
Az iskolákból nagyon hiányoznak a pályaeorientáció szakos tanárok, pedig pályatanácsadás ugyanolyan pedagógiai szakma, mint bármely szaktárgy tanítása.		
A pedagógiai szakszolgálatok munkatársaival való egy-két találkozás pótolja a rendszeres pályaeorientációt.		
Ha tanuló találkozik sikeres szakemberekkel, például osztályfőnöki órán, biztos és részletes képet kap egy pályáról az egyéni döntéséhez.		
Jó lenne, ha a tanulók találkozhatnának sikeres pályamódosítókkal is.		
A pályaeorientációs rendezvények (Expo, Szakmák éjszakája) fontosak, de nem pótolják a folyamatos iskolai pályaeorientációt.		
A tanulási képességek és eredmények ismerete elegendő az iskolaválasztáshoz.		
Az Euroguidance díjas székesfehérvári pályaeorientációs modellt és elérhetőségét minden fehérvári és környékbeli pedagógus ismeri.		

➤